

Referát pro Setkání středočeských amatérských divadelníků na 56.JH
dne 3.8.1986 od 13.00 hod ve Staropadolské hospodě v Hronově

Vážené soudružky, vážení soudruzi, milí divadelní přátelé, drazí hosté,

dovolte mi, abych vás informoval o všem důležitém, co se v oblasti amatérského divadla událo od našeho loňského setkání na JH a zároveň i o tom, co nás čeká, co plánujeme na období divadelní sezóny, která je právě přededveřmi.

Nejdříve tedy k tomu nejdůležitějšímu, co se událo:

První akcí divadel. sezóny 1985/86 byl Festival mladého amatérského divadla v Poděbradech. Jeho 13. ročník se uskutečnil ve dnech 12.-15. a 20.-22.zář. 1985 v prostorách poděbradského divadla Na kovárně a sále Záložny. Výběr festivalových představení byl veden snahou soustředit v Poděbradech to, co lze v amatérském divadle označit pokrokovým, inspira-
tivním, myšlenkově mladým, dramaturgicky objevným a co nese jako společného jmenovatele znamení kvality a tvořivosti.

2.

V programu FEMADu jsme měli možnost zhlédnout 12 inscenací:

- hru Mirosl. Pokorného a Petra Moravce Tragedy je masopustu čili Posledněti lidé, inspirovanou středověkými interludiemi a kramářskými písněmi
v provedení souboru AHA z Lysé n.L.
- Brněnské Vadidlo v inscenaci nazvané "Hmm..." z pera členů souboru Karla Paly a Romana Ráčka
- Vašinkovo Tajemství vodních květů v podání pražského souboru Orfeus,
- jevištní realizaci románu Kurta Vonneguta juniora "Groteska" v provedení pražského Doprapa
- Bednárikovo zpracování motivů povídky Franze Kafky, uvedené "Z" divadlem ze Zelenče u Trnavy pod názvem Otem ako sa ráz zobudzil pán Gregor Samsa vo svojej posteli a zisčil, že sa premenyl na obludný hmyz
- českolipské ztvárnění Shakespearovy komedie Jak se vám líbí
- nastudování hry Alexe Koenigsmarka Adié, miláčku! souborem z Mnichova Hrad.
- inšcenace hry Arthura Schnitzlera U Zeleného papoška v provedení spojených pražských souborů Anebdivadla a Lucerny
- ztvárnění hry Tadeusze Różewicze Kartotéka souborem Lampa z Prahy

- inscenaci dvou aktovek Jos. Gregora Tajovského uváděnou pod názvem Hriech souboru z Brezna
- hru Milana Schejbala a Kateřiny Fikové Florencie 1536 aneb Lorenzaccio? uvedenou pražským Anebdívaldem
- a konečně - divadlo Faux pas z Nitry uvedlo v úpravě Michala Spišáka Majakovského Štěníci.

Všechna představení loňského Femaďu nesla pečeť inspirace a vpravdě tvořivého divadelního snažení. Podařilo se i to, co v ročníku předchozím - přinést pestrou paletu žánrů, divadelních poetik, inscenačních postupů a metod práce. Doslova každé představení bylo v tomto smyslu jiné. Pohlédneme-li blíže na dramaturgickou skladbu festivalu, zjistíme, že bychom pro značný autorský podíl inscenátorů (z 12-ti inscenací u 11-ti) jen velice ^{tě}žko přiřazovali hry do obvyklých škatulek, navíc nenalezneme možnost přiřadit ani 2 hry k sobě. A tak v dramaturgické skladbě zjistíme 12 různých zařazení: světová klasika - sovětská dramatika - autorský přepis české klasiky spojený s původní tvorbou - autorský text vycházející z české poezie - česká současná hra - slovenská klasika - slovenský přepis literární

4.

předlohy pražského autora píšícího německy - polská současná dramatika - autorský přepis francouzské klasické dramatiky - rakouská dramatika - přepis americké literární předlohy. Máme za to, že ve shodě s účast^{ní}ky festivalu i odborným tiskem, lze označit 13. ročník festivalu vedle 12. ročníku po stránce dramaturgické jako zatím nejzdařilejší v historii festivalu.

Neodmyslitelnou součástí poděbradského Femaďu jsou semináře či lépe diskuse k jednotlivým inscenacím, jejichž zamýšleným smyslem je napomoci odhalování tajů divadelní práce, dobírání se a pojmenování podstatných i jevových stránek současné divadelní činnosti a objevování nových možností divadla, vedoucí k jeho dalšímu rozvoji a společenské působnosti.

Pracovního setkání amatérských divadelníků se zúčastnilo 120 tvůrců amatérského divadla z Československa. To je však počet, který je 50%-ní redukcí počtu účastníků ročníku předchozího. Opatření, která byla přijata ke snížení pracovního aktivu FEMAD se ukázala jako oprávněná a byla přínosem

pro samu jeho pracovní část. Seminaristé pracovali ve třech skupinách pod vedením lektorů. Toto rozdělení do skupin se projevilo jako premisa nebyvale plodných diskusí o inscenacích a divadelní práci vůbec. Tuto skutečnost vyjádřil výmluvně i Rudolf Felzmann, jeden z lektorů Femadu, na stránkách Amatérské scény, kde napsal: "... diskuse byly pro většinu účastníků tím podstatným, co ovlivnilo celkový dojem z pobytu v Poděbradech ... už dlouho jsem nebyl svědkem tak zaujatých a zanícených diskusí o divadle jako zde. Přitom vyjádření vlastního, třeba i ostrého názoru, vždycky měla rys přátelské tolerance. Zdá se vám, že je to paradox? Snad, ale rád bych se opět takového paradoxu zúčastnil".

Svou tvář znovu pozměnil i Zpravodaj FEMADu, který se stal svodidlem názorů jednotlivých diskusních skupin a tím i konkrétnějším informátorem a dokladem festivalového dění. Jeho šestičlenné redakci v čele se Zuzanou Beranovou za to náleží nemalý dík.

Myslím, že můžeme říci, že se organizátorům festivalu podařilo díky

6.

opatření, která realizovali, vyřešit bolavý problém předchozího ročníku, jímž byly právě diskuse k představením a učinit tak Femad ve všem všudy smysluplným.

Neznamená to, že se stal Femad akcí bezezbytku dokonalou. ^{Mnohé} organizační problémy ho provázely více, než kdy předtím. Ne vždy byly tyto problémy zjevné pro účastníky. V minulém ročníku však některé zjevné byly, zejména při představeních konaných ve dne v nezatemněném sále poděbradské Záložny. Při hodnocení minulého ročníku jsme nejrůznějších problémů nasčítali nemálo. Mnohé z nich pramenily z existence tak náročné akce, jakou Femad bezesporu je, v ne zcela vhodných a dostatečných prostorách, které jsou v Poděbradech k dispozici. Některé však pramenily ^z nedostatečné iniciativy organizátorů festivalu. To a zvláště skutečnost, že areál divadla Na kovárně měl být na delší dobu uzavřen pro celkovou opravu a rekonstrukci, bylo také důvodem úvah a prvních kroků k přeložení festivalu do jiného místa. Ze třech uvažovaných míst bylo pro konání festivalu zvoleno rodiště Jos. Kajetána Tyla - Kutná Hora.

Divadlo Na kovárně, které bylo v loňském roce otevřeno v podstatě pouze po dobu trvání Neumannových Poděbrad a FEMADu, bylo znovu zpřístupněno veřejnosti a dáno do zatímního trvalého provozu. Tato skutečnost a některé další okolnosti, mezi nimi zájem MěstNV v Poděbradech akci v místě zachovat i v letech, kdy dojde k rekonstrukci divadla, přivedly organizátory k rozhodnutí uskutečňovat FEMAD i nadále v Poděbradech. Myslím, že je to rozhodnutí správné, neboť zrušit tradici, která byla budována 13 let, a začít budovat jinde jinou, je to nejméně obtížné. Ale budovat tradici dál, i přes překážky, je mnohem obtížnější, ale také cennější. Už i proto, že lze po loňském ročníku opětovně konstatovat - a v tom se schodujeme se všemi, kteří se k Femadu ať písemně či ústně vyjádřili - že Femad 1985 znovu potvrdil své ojedinělé místo mezi divadelními přehlídkami v Československu, že památka jeho někdejších zakladatelů Jiřího Beneše a dr. Pavla Boška byla i minulým ročníkem festivalu, v tom pravém slova smyslu, důstojně uctěna.

Dovolte mi, abych vzdal dík všem spolupořadatelům a spolupracovníkům,

8.

mezi nimi pak zvláště vedoucímu odboru kultury MěstNV v Poděbradech s. Janu Najmanovi, za to, že svůj um a síly neúnavně věnují dalšímu oprávněnému žití poděbradského festivalu a tím i rozvoji progresivního divadelního snažení amatérského divadla jako celku.

Druhou akcí minulé divadelní sezóny byla Krajská nesoutěžní přehlídka divadelní klasiky Erbenův Žebrák, memoriál Jiřího Beneše. Na jevištích Sdruženého klubu pracujících v Žebráku se ve dnech 17.-20. a 24.-27. října 1985 vystřídalo 8 divadelních souborů ze Středočeského kraje a 1 soubor hostující:

- domácí soubor s Hubačovým Domem na nebesích
- AHA divadlo z Lysé s autorským zpracováním povídek a aktovek Antona Pavloviče Čechova pod názvem Svůj k svému
- mladoboleslavský Kolár s Eurípidovou tragédií Ifigenie v Aulidě
- soubor z Dol. Kralovic s hrou F.X. Svobody Poslední muž
- Anfas z Černošic s hrou na motivy a ozvěny románu Michaila Šolochova

Tichý Don, kterou autoři manželé Zajícovi nazvali Štvanec na hlavní třídě světa

- Mníchovohradišský soubor Tyl s nezvalovou hrou Dnes ještě zapadá slunce nad Atlantidou
- slánská Scéna s hrou Jiřího Voskovce a Jana Wericha Helenka je ráda aneb Slaměný klobouk
- host přehlídky "Z" divadlo ze Zelenče u Trnavy s Bednářikovým jevištním prepisem Maumassantovy Kuličky
- a Kralupská Scéna s pohádkou Karla Svobody Švec a čert.

Nedílnou součástí přehlídky byly besedy o zhlédnutých představeních za přítomnosti členů souborů, členů krajské poroty a hostů. Vedle vlastních představení právě ony přispěly k naplnění základního poslání přehlídky, k hledání odpovědi na otázku "jak promlouvat klasikou k nejaktuálnějším problémům současnosti".

Jak jednotlivé inscenace, tak besedy o nich přinesly řadu podnětů pro inscenování klasiky. Po stránce obsahové byl loňský ročník Erbenova Žebráku hodnocen jako nejzdařilejší v celé historii přehlídky. O její zdar

10.

se nepříčinila jen účast souborů, které náleží téměř ve všech případech k předním souborům kraje, nemluvě o zelenečském Z divadle, ale také tradičně výborná organizátorská práce pořadatelů, podpořená konstruktivním zájmem ^{předních} lidí, tudíž permanentní přítomností zástupců okresních a místních státních a společenských orgánů. I v tomto směru může být příklad funkcionářů berounského okresu a obce Žebrák zářným vzorem účinné politické práce, která je, žel, v některých okresech a místech pořádajících krajské přehlídky nedoceňována, v některých dokonce pomíjena vůbec.

divadelní
Poslední akcí kalendářního roku 1985 byla akce zbrusu nová - Krajská dílna dětského divadla.

Již jsme na našich předchozích setkáních na JH hovořili o tom, že stav a úroveň práce dětských divadelních kolektivů Středočeského kraje a péče o ně nejsou již delší dobu srovnatelné se situací ve většině ostatních krajů, ^{hovořili jsme} o tom, že konfrontace našich souborů na národní přehlídce v Kaplici vypovídá jednoznačně o nedobrému trendu v činnosti na tomto, tak potřeb-

ném úseku estetické výchovy a ZUČ ve Středočeském kraji.

Vědomí jisté nesystematičnosti práce na úseku dramatické výchovy a značného, více jak padesátiprocentního úbytku dětských divadelních kolektivů v posledních cca 8 letech, nás nemohly nechat netečnými.

Zkušenosti minulé půldruhé desítky let v nejrozličnějších oborech zájmové umělecké činnosti prokázaly nezastupitelný význam systematického vzdělávání a spolu s ním i nejrozličnějších festivalů, přehlídek a soutěží, které se staly vedle dlouhodobých vzdělávacích akcí těmi nejefektivnějšími prostředky rozvoje ZUČ. Tato zkušenost je ve Středočeském kraji zvlášť zřetelná v amatérském divadle dospělých, které během posledních patnácti let doznalo nebyvalé proměny názorové, i faktické ve výsledcích své práce. Divadelních kolektivů dospělých přitom nejenže přestalo ubývat a došlo k jejich stabilizaci, ale hlavně vznikly soubory nové.

Uvedená zjištění napověděla, že v případě dětského divadla tomu může být nejinak, bude-li mu věnována soustavná a systematická péče, přinejmenším taková, jaká byla od počátku sedmdesátých let věnována amatérskému

12.

divadlu dospělých. Ve snaze potvrdit tuto hypotézu byly podniknuty první kroky. Jedním z nich byla změna koncepce krajské přehlídky dětských divadelních a loutkářských souborů, konané v Mnichově Hradišti. Až dosud tato přehlídka v podstatě neumožňovala konfrontaci výsledků práce a již vůbec ne výměnu zkušeností vedoucích kolektivů, tolik potřebnou pro poznání a osvojení nejnovějších metod práce. Aby přehlídka sloužila daleko větší měrou svému poslání, byla proměněna v krajskou dílnu dětského divadla, jejíž program umožnil jak poznání, tak konfrontaci, také však pracovní a přátelskou atmosféru, bez nervozity, provázející představení někdejší krajské přehlídky, v jejímž rámci se uskutečňoval výběr pro národní přehlídku v Kaplici.

Dílna dětského divadla Středočeského kraje, jako pracovní a nesoutěžní akce svého druhu, měla svou premiéru ve dnech 22.-24. listopadu 1985 ve Sdruženém klubu pracujících v Mnichově Hradišti za účasti 9-ti dětských kolektivů a 32 seminaristů z řad stávajících i potencionálních vedoucích

dětských divadelních, recitačních a loutkářských kolektivů, jejich spolupracovníků, učitelek literárně dramatických oborů LŠU a metodiků OKS. Vedle vlastních představení byly do programu dílny zařazeny ukázky práce dětských divadelních kolektivů na rozpracovaných inscenacích, ukázky metodiky práce, seminář věnovaný praktikám dramatické výchovy, povídání o uvedených představeních a ukázkách, pamatováno bylo i na prostor pro neformální výměnu zkušeností. Vedoucí lektorkou dílny byla Soňa Pavelková.

V programu dílny se aktivně zapojily tyto dětské divadelní kolektivy:

- DDS z Mělníka vedený Vladimírem Dědkem
- Dramatický kroužek II.ZŠ z Mladé Boleslavi vedený Libuší Hanibalovou
- Poděbradský soubor Racek vedený Janou Pospíšilovou
- Štěchovický Vltavín vedený Alenou Malou
- Děti z LŠU Čelákovice vedené Marií Ferlesovou
- Soubor LŠU Nymburk pod vedením Jitky Řezáčové
- Bakovský divadelní kroužek vedený manželi Pěnkařovými

14.

- nově vzniklý soubor z Mnichova Hradiště vedený manželi Ouředníkovými
- závěr dílny náležel inspirativnímu představení hostujícího souboru "R" LŠU z Prahy 5, které nejen korunovalo celý program dílny, ale zejména umožnilo uzavřít oblouk otevřený úvodním seminářem, vystavěný v ukázkách metodiky práce a uzavřený funkčním využitím dramatických her v inscenaci.

Všechna vystoupení ^{v programu} dílny byla důkazem toho, že minulé doby, kdy soubory volily neadekvátní textové předlohy. Poukázala však zároveň na neuspokojující současnou situaci v teoretickém vybavení vedoucích souborů pro dramatickou výchovu dětí a ještě svízelnější situaci v schopnostech praktické aplikace těchto poznatků v práci s dětmi.

Pestrá paleta ukázek práce souborů umožnila sledovat soubory začínající i pracující delší dobu, soubory, v jejichž čele stojí vedoucí s různou zkušeností divadelní i pedagogickou, s nestejnou mírou znalostí principů a metod dramatické výchovy dětí, souborů, vycházejících z rozmanitých předloh, soubory nacházející se na počátku své práce na inscenaci

insoubory, které došly k pevnému inscenačnímu tvaru atd., atd. Tato rozmanitost se projevila jako přínosná z mnoha hledisek. Umožnila analyzovat různé přístupy k práci s kolektivem dětí, jejich klady i zápory, stejně jako výhody či nevýhody pramenů /zkušenostního zázemí vedoucích/, z kterých tyto přístupy vycházejí. Konfrontace dosažených výsledků práce, nezávisle na přístupech či pramenech zkušeností, přesvědčivě poukázala na nezbytnou potřebu získání základních dovedností dětí, jako předpokladu k možnosti přistoupit k práci na inscenačním tvaru. Zdá se, že zdůraznění této potřeby, *conditio sine qua non*, se stalo jedním z nejpodstatnějších poučení účastníků dílny, jakkoli se to může jevit přinejmenším podivné, neboť každou u-
vědomělou a cílevědomou lidskou činnost samozřejmě a nutně předchází nezbytná příprava.

Dělná, pracovní a přátelská atmosféra krajské dílny, projevená přání jejich účastníků setkávat se častěji za účelem zmnožení zkušeností a poznatků, opravdový zájem všech poučit se a uplatnit toto poučení v práci v dět-

ských divadelních souborech nás ubezpečily o oprávněnosti hypotézy, o které jsem hovořil. A nejen to. Je nesporné, že se organizátorům dílny podařilo uskutečnit smysluplnou akci na pomoc rozvoje jedné z nejpotřebnějších záj-
mových činností, spojující v sobě nejrozličnější umělecké činnosti a jsoucí tak nejsyntetičtějším prostředkem estetické výchovy dětí. Ba dokonce, zdá se, že se podařilo prolomit hráz, bránící rychlejšímu rozvoji dětského divadla v našem kraji. Nemalým příslibem tohoto rozvoje je i potěšitelná skutečnost, že se nezanedbatelnou měrou nově ujali vedení dětských divadelních kolektivů zkušení divadelníci - např. Vladimír Dědek a Jiřina Lhotská z Mělníka, Marie Neradová z Bystřice, Eva Krejčoková z Řevnic, Alena Morová z Nučic, Jana Pospíšilová z Poděbrad, ^{Juliana Jedličková z Kralup,} Nataša Dobiášová z Nymburka a další. Jejich divadelní zkušenost ve spojení s vhodnými metodami dramatické výchovy dětí je nemalým příslibem pro lepší budoucnost dětského divadla v našem kraji.

Jednou z největších akcí minulé ^{divadelní} sezóny byla X. Krajská soutěžní přehlídka vyspělých amatérských divadelních souborů Středočeského kraje. Její první část se konala v první polovině března v Rakovníku pod názvem Wintrův Rakovník, druhá část se uskutečnila v 2. polovině března v Nymburce jako 19. ročník Středočeských divadelních her. Zúčastnilo se jí celkem 11 souborů s 12 soutěžními inscenacemi a 1 soubor hostující. Přehlídka se uskutečnila jako otevřená všem divadelním druhům a žánrům pro inscenace určené dospělému publiku či dospívající mládeži. Uskutečnil se na ní výběr souborů pro celostátní přehlídku Jiráskův Horonov, nár. přehlídku autorského a ne-tradičního divadla a kolektivů malých divadelních forem Šrámkův Písek a pro nár. přehl. rus. a sovětských div. her ve Svitavách.

Na jevišti Tylova divadla v Rakovníku vystoupily:

- domácí soubor Tyl s inscenací hry Jevgenije Švarce Stín
- Nové divadlo z Mělníka s Horníčkovými Dvěma muži v šachu
- Kolár z Mladé Boleslavi s Eurípidovou Ifigenií v Aulidě

18.

- Mnichovohradištský soubor v Nezvalově Atlantidě
- slánské Dividýlko - nováček krajské přehlídky - ve hře Jiřího Šímy Hostina kanibalů
- druhý nováček přehlídky, soubor Specifik z Neratovic s hrou Pavla Fialy Thomas Rudiger
- a soubor AHA z Lysé n.L. s hrou na motivy A.P. Čechova, nazvanou Svůj k svému.

V Hálkově divadle v Nymburce vystoupily v druhé části přehlídky tyto soubory:

- soubor z Poděbrad s inscenací hry I. Iredyňského Ireneusz Moderní jesličky
- čelákovický Tyl s dvěma aktovkami sovětských autorů, s Dotekem Ruslana Ibragimbakova a Duelem Maza Bajdžijeva
- soubor z Bystřice u Benešova s inscenací hry Azata Abdullina Třináctý předseda
- rakovnický soubor s hrou Jacka Janczarského Umřít smíchy
- kralupská Scéna s inscenací hry Jiřího Šotoly Bitva u Kresčaku
- a v závěru přehlídky hostující "Z" divadlo ze Zelenče z Trnavy s inscena-

cí Grimmelshausenovy, Brechtovy a Bednářikovy Matky Guráž.

Jaký že byl ten letošní desátý, a tedy jubilejní ročník přehlídky, konaný na počest tak významných kulturně politických událostí, jakými byly XVII. sjezd Komunistické strany Československa, volby do zastupitelských orgánů a 65. výročí založení KSČ. Ne vždy se podaří oslavit jubileum tím nejlepším způsobem. Po zhodnocení letošní přehlídky však můžeme radostně prohlásit, že středočeským divadelníkům se podařilo ono jubileum oslavit měrou vrchovatou a způsobem nejvlastnější divadelní práci - nebývalým počtem takových inscenací, které se svou kvalitou mohou řadit k nejlepším výsledkům dosahovaným na půdě amatérského divadla. Tato potěšující skutečnost vnesla do celého průběhu přehlídky ducha optimistické budoucnosti amatérského divadla a příjemný pocit, že mnohaletá systematická práce přináší své plody. Nejvýmluvnějším důkazem vysoké úrovně přehlídky byly přirozeně samy inscenace. Konečně, mnohé napovídá i dramaturgická skladba přehlídky. Svědčí o tom, že si soubory nikterak svou práci neulehčovaly. Volily ná-

20.

ročné předlohy a témata, které odhalují příčiny nelidskosti, volají po humannější uspořádání lidské společnosti a apelují na postoje a činy každého jednoho jejího člena. Ke cti všech zúčastněných souborů je, že jejich divadelní práce byla evidentně motivována nejen potřebou uspokojit své zájmy ve volném čase, ale také potřebou vyjádřit svůj vztah a postoj ke skutečnosti, kterou žijeme, potřebou sdělit své myšlenky a svá stanoviska veřejně a nepokrytě.

Není tedy ani v nejmenším náhodné, že v dramaturgické skladbě přehlídky nalezneme hned tři hry, které byly soubory uvedeny jako české premiéry - Iredyňského Moderní jesličky, Janczarského Umřít smíchy a Abdulínův Třináctý předseda. Stejně tak není náhodné, že další tři inscenace vycházejí ze zásadního autorského přístupu členů souborů, ať již jde o autorsko-inscenační týmovou práci v případě Hostiny kanibalů, autorský přepis povídek a aktovek A.P. Čechova nazvaný Svůj k svému či inscenování Thomase Rudigera, předlohy, jejímž autorem je režisér souboru Pavel Fiala.

Neméně cennými jsou i zdařilé pokusy o jevištní realizace her, které pro svou složitou strukturu a obtížnost inscenování vidáme na našich jevištích jen zřídka - Švarcův Stín, Eurípidovu Ifigenii v Aulidě, Šotolovu Bitvu u Kresčaku, konečně i nezvalovu hru Dnes ještě zapadá slunce nad Atlantidou. Avšak i v případě Ibragimbekova Doteku a Bajdžijevova Duelu, zvláště pak doslova ohraných Horníčkových Dvou mužů v šachu, šli inscenátoři svou vlastní cestou, našli svůj originální pohled na zvolenou předlohu a při její realizaci prokázali v pravdě tvůrčí invenci.

Neobyčejně slibná dramaturgická skladba přehlídky dávala tušit i slibné inscenační výsledky, neboť byly z větší části v rukou těch souborů, které jsou po mnoho let označovány jako vyspělé, na jejichž kvalitu práce lze v současné době spolehnout. Představení přehlídky pak potvrdila ono tušení téměř beze zbytku. Oprávněně mohla Jarmila Černíková-Drobná, předsedkyně krajské poroty, při závěrečném hodnocení přehlídky konstatovat, že vlastní tvůrčí koncepční práce na takovém tvaru inscenace, který by

22.

přesvědčivě tlumočil divadelními prostředky hlavní myšlenku tak, aby souzněla s myšlením a cítěním současných diváků, přinesla na letošní krajské přehlídce zcela mimořádné výsledky. Ze dvanácti uvedených inscenací mělo deset nadprůměrnou úroveň, úroveň, která svou kvalitou přesahuje rámec kraje.

Byly to inscenace, kde autorská tvorba, dramaturgická práce, režijní koncepce i scénografické řešení šly za stejným cílem, vytvořily organickou jednotu spolu se zvolenými divadelními výrazovými prostředky promítnutými do herecké práce.

Nejdůležitější článek řetězu v amatérském divadle, totiž režijní práce, na jejíž slabiny jsme si tak dlouho stýskali, zaznamenala kvalitativní skok k lepšímu. Výsledky letošní přehlídky jak výbornou dramaturgií, tak mimořádnými inscenačními výsledky završily deset let vývoje amatérského divadla ve Středočeském kraji směrem k vyšší umělecké kvalitě i společenské angažovanosti.

Cenu za nejlepší inscenaci rakovnické části získal soubor Kolár z Ml.

Boleslavi. Cenu za nejlepší inscenaci nymburské části získal soubor Tyl z Rakovníka.

Na celostátní JH byly doporučeny:

- na 1.místě rakovnické Umřít smíchy
- na 2. místě mladoboleslavská Ifigenie v Aulidě
- pro neobvyklé množství mimořádných inscenačních výsledků byly navíc doporučeny - AHA divadlo z Lysé s hrou Svůj k svému
- a slánské Dividýlko s Hostinou kanibalů

Na ŠP bylo doporučeno na 1. a jediném místě Dividýlko ze Slaného.

Na národní přehlídku rus. a sovět. div. her byly doporučeny:

- na 1.místě Lysská inscenace Svůj k svému
- na 2.místě rakovnický Stín
- navíc pak i inscenace Třináctého předsedy Bystřického souboru.

Nutno dodat, že rozhodnutí o doporučení souborů do vyšších kol soutěží, jakož i rozhodnutí o nejlepších inscenacích té které části přehlídky

24.

nebylo vůbec jednoduché pro již vyzvednutou neobyčejně vysokou úroveň výsledků práce, jež byly předvedeny. Kdyby neexistovaly příslušné dané regule soutěžního řádu a statutu přehlídky, jež se projevíly jako velice svazující, verdikt poroty by byl vyjádřen označením bloku 4-6-ti nejlepších inscenací bez určování pořadí. Jistou premisou objektivnosti rozhodování o výsledcích soutěže se projevilo - dnes již neobvyklé - jmenování sedmičlenné odborné poroty.

Dovolte, abych vyjádřil poděkování všem orgánům, institucím a spolupracovníkům, kteří se přičinili o organizační zabezpečení krajské přehlídky. Je již letitou tradicí, že organizátoři Wintrova Rakovníka, včetně členů hostitelského souboru - a těch především - dovedou vytvořit pro všechny účastníky přehlídky výborné podmínky a přátelskou atmosféru. Jejich příkladná a obětavá práce při přípravě a realizaci WR si zaslouhuje upřímného uznání. Žel, poněkud jiná situace je v druhém místě konání přehlídky, v Nymburce. Veškerá tíha organizačního zabezpečení zůstává na hlavním

organizátoru-Domu kultury železničářů-pro nedostatečnou účast a podíl dalších participantů v přípravném výboru a ha vlastním zabezpečování přehlídky. Chybí zájem a aktivní přístup. Ozývají se hlasy, dávající najevo, že celá akce je na obtíž. Nastupují rutinní postupy profesionálního kulturně výchovného zařízení a funkcionářů, dochází k absenci jakéhokoliv podílu města na přehlídce, stejně tak - až na ojedinělé výjimky - domácího souboru Hálek. Upustilo se od některých dosazených^{pozitivních} výsledků i metod práce, jež jim přispívaly, a pro které byla v minulosti dávána organizace Středočeských divadelních her mnohde za vzor. To vše se projevuje na atmosféře celé přehlídky, která ve srovnání s dalšími místy, kde se konají přehlídky, je účastníky pocíťována jako cizorodá tvořivému a přátelskému duchu amatérského divadla. Drtivá většina souborů požaduje zařazení do druhého místa konání přehlídky - Rakovníka.

Jako nejbolestivější místo nymburské části krajské přehlídky a její organizace se /po letech sestupné tendence/ projevil^a v letošním ročníku

26.

otázka zajištění návštěvnosti, která byla na naprosto nedostačující úrovni, nemající v kraji obdoby.

Je mi hluboce líto, že má poslední slova kazí celkový dojem z přehlídky, která svou obsahovou úrovní nemá v historii deseti ročníků obdoby. Myslím si však, že přehlížení nedostatků by bylo velice špatnou službou rozvoji amatérského divadla, nemluvě o širších důsledcích.

Poslední krajskou akcí minulé divadelní sezóny byla Krajská soutěžní přehlídka venkovských divadelních souborů. Uskutečnila se již tradičně na dvou místech - v Libici n.C. a ve Žlebech v průběhu měsíce dubna. Zúčastnilo se jí celkem 6 souborů sedmi inscenacemi, z toho dvě byly nesoutěžní. V první části v Libici vystoupily:

- soubor Karla Jaromíra Erbena ze Žebráku s Hubačovým Domem na nebesích
- byšický soubor Vydra s hudební komedií Zdenka Petra a Vladimíra Dvořáka
Sto dukátů za Juana
- soubor z Bystřice u Ben. s hrou Nataši Tanské Duel

V druhé části ve Žlebech:

- domácí dětský div. soubor s hrou Jaromíra Sypala Kouzelník Dik
- Libický Vojan s pohádkou Jos.Lady Princezna Máňa
- bystřický soubor s Abdullinovým Třináctým předsedou
- a v závěru přehlídky jako host Tylovo divadlo z Ořechova s Tallerovou Komedii o chytrosti.

Až na Abdullinova Třináctého předsedu se dramaturgie přehlídky orientovala na hry současných českých autorů. S výjimkou hry Sto dukátů za Juana šlo o předlohy, které vznikly v oca posledních deseti letech. Toto omezení nikterak neuškodilo tématické ani žánrové pestrosti přehlídky. Lze konstatovat, že volba textových předloh byla vědomě vedena společenskými cíli, byť umělecká úroveň jednotlivých titulů je různá a otevírala široké pole dramaturgické práce. Bezesporu nejzávažnější společenskou problematiku přinesla publicistická hra Azata Abdullina, která se zabývá rozporem mezi společenským vývojem a přežitými právními normami, které tomuto vývoji

28.

brání.

Nezůstalo jen při různosti umělecké úrovně textových předloh, různá byla i úroveň jejich jevištní realizace. Měřeno kritérii přehlídky vyspělých amatérských souborů Středočeského kraje, pouze dvě inscenace z pěti lze označit jako nadprůměrné.

Cenu za nejlepší inscenaci krajské přehlídky venkovských divadelních souborů získalo bystřické provedení Třináctého předsedy. Bylo doporučeno na 1. místě k účasti na národní přehlídce ve Vysokém n.Jiz. Na 2.místě byla doporučena inscenace hry Duel téhož souboru. Nastala tak situace vpravdě ojedinělá, neboť nebývá obvyklé, aby byl jeden soubor doporučován na národní přehlídku s dvěma inscenacemi současně. Stalo se tak oprávněně na základě dosažených výsledků práce bystřického souboru. Věřím, že normy upravující účast souborů na národních přehlídkách nebudou stát v cestě ocenění nejlepších výsledků práce divadelních souborů, respektive kdyby měly v cestě stát, že budou souzeny podle potřeb vývoje amatérského divadla.

Ve srovnání s předchozím ročníkem zaznamenala přehlídka vyšší úroveň jak po stránce inscenačních výsledků, tak pokud jde o její organizační zabezpečení. Obětavá práce všech organizátorů přinesla ovoce v podobě příjemné a přátelské atmosféry po celou dobu trvání přehlídky. Libický hostitelský soubor se ujal, s nevídaným nasazením vlastního umu, péče o žaludky účastníků. Žlebská organizátoři nešetřili silami a podařilo se jim zabezpečit mimořádně velkou návštěvnost, která, jak jistě vzpomenete, byla před několika lety tak slabá, že bylo pomýšleno na přeložení přehlídky do jiného místa. Oběma pořádajícími místům náleží díky za jejich opravdový zájem a iniciativu, proměňující se ve vytváření optimálních podmínek pro uskutečňování jedné z významných divadelních akcí Středočeského kraje.

Aby výčet přehlídkových akcí, mající širší působnost než okresní, byl úplný, je třeba vzpomenout 4 přehlídky, které sice nejsou pojaty mezi akce Středočeského festivalu Zájmové uměl. činnosti, ale které si rok od roku vydobývají své oprávněné místo mezi nejdůležitějšími akcemi amatérského divadla, uskutečňovanými v našem kraji.

30.

První z nich je Festival angažované divadelní tvorby v Bakově n. Jiz. v okrese Mladá Boleslav, jehož posláním je uvádět inscenace bojující za ideály pokroku a míru. Festival se uskutečňuje na podzim vždy jednou za dva roky. Příští bude v roce 1987.

Druhou akcí je Divadelní červen v Lysé n. L., přehlídka amatérského hudebního divadla. Uskutečňuje se každoročně v průběhu měsíce června, v amfiteátru v zámeckém parku v Lysé n. L. na okrese Nymburk.

Třetí akcí je Krajská přehlídka divadelních souborů hrajících pro děti v Rakovníku. Uskutečňuje se jednou za dva roky v mezidobí mezi soutěžní postupovou přehlídkou na národní přehlídku v Ostravě. Naposledy se konala v listopadu minulého roku.

Čtvrtou akcí tohoto druhu je Festival her pro děti v Kralupech nad Vlt. v okrese Mělník. Uskutečňuje se v měsících říjnu až prosinci, a to každoročně.

Uvedené přehlídky organizují místní a okresní orgány a instituce. In-

formace o účasti souborů a další bližší informace vám poskytnou příslušná OKS. Ostatně, příslušné metodicky se nachází zde v sále.

Nyní k realizovaným samostatným vzdělávacím akcím:

Zkušenosti a výsledky práce amatérských DS v minulých letech ukázaly na nezastupitelnou roli poučeného režiséra, zároveň i na skutečnost, že amatérských režisérů, kterým se dostalo systematické přípravy pro jejich práci v souborech je stále velmi málo. Umožnit rozšíření jejich počtu a vytvořit tím podmínky pro další zvyšování úrovně práce amatérských divadelních souborů si jako cíl kladl dvouletý Kurs divadelní režie, organizovaný SKKS ve spolupráci s KV Svazu českých divadelních ochotníků a dalšími institucemi, které se podílí na organizačním zabezpečení krajských přehlídek, zvláště s OKS a MěKS Rakovník, Domem kultury železničářů v Nymburce, Střediskovým kulturním zařízením v Libici, Kult. a spol.střediskem v Poděbradech a Sdruženým klubem pracujících v Žebráku. Kurs byl určen stávajícím i potencionálním režisérům amatérských DS ve Stř. kraji. Byl zahájen v březnu 1984 a ukončen v dubnu letošního roku. Byl realizován ve 12-ti

32.

výukových soustředěních, konaných při krajských přehlídkách a ve dvou studijních soustředěních na poděbradském Femadu.

Kurs měl při svém zahájení 34 posluchačů, rozdělených do 3 skupin režisérů a jedné skupiny posluchačů herectví. V průběhu trvání kursu ukončilo jeho navštěvování pouhých 9 posluchačů. Absolventská osvědčení získalo 22 posluchačů, z toho 15 režisérů a 7 herců.

Obsahem výuky v oboru režie byla základní příprava amatérských režisérů v teoretických, zvláště však v praktických disciplínách. Teoretická část byla věnována zejména dějinám divadla se zřetelem k režii, teorii dramatu a řešení divadelního prostoru. Posluchači se prakticky obeznámili s metodikou jevištní řeči, jevištního pohybu, hudební výchovy, se základními otázkami psychologie a pedagogiky, se základy kritického hodnocení inscenace. Největší prostor byl věnován dramaturgii a režii, vedle toho pak vlastní praktické práci na inscenaci. V obsahu kursu bylo pamatováno na seznámení se základními otázkami scénografie, ale i s jevištní technikou, s ostatními

umění
druhy participujícími na divadelní inscenaci, s problematikou organizace práce v souboru a některými dalšími dílčími disciplínami.

Obsahem výuky herecké skupiny byla základní příprava herce, poskytující posluchačům jak základní teoretické znalosti, tak - a to především - praktické zvládnutí základů herecké práce. Spočívala zejména ve výuce herecké, hlasové, pohybové a hudební výchovy a dramaturgie pro herce. Vedle vlastní výuky základů herectví byla herecká skupina zapojena do procesu výuky režisérů při praktické práci na inscenaci.

Kurs byl úspěšně zakončen obhajobou závěrečných písemných prací a absolventskými inscenacemi a sólovými vystoupeními herců. Šest aktovek a 4 sólová vystoupení tvořily program absolventského představení, spojeného se slavnostním vyřazením posluchačů, které se uskutečnilo 26.dubna t.r. v Tylově divadle v Rakovníku.

V oboru režie absolvovali:

- Jar.Bittner z Lysé -Jar. Dvořák z K.Hory

- Fr.Hulinko z Měl.Vtelna - JUDr.Václav Petrmichl z Phy
- Jiří Janoušek z K.Hory - Ilja Pokorný z Hradešína
- Sabina Lorencová ze Stránčic - Miroslav Pokorný z Lysé n.L.
- Anna Müllerová z Brandýsa n.L. - Karel Purkar z Říčán
- Ivan Neubauer z Mělníka - Miluše Strotzerová z Nymburka
- Pavel Němec z Bystřice u Ben. - Miroslav Štrobl z K.Hory

v Oboru herectví absolvovali:

- Marie Drakslová z Rakovníka - Petr Suk
- Martina Michálková z Lysé n.L. - Pavel Stec
- Pavla Pavlíková z Rakovníka - a Mirka Šíková z Rakovníka
- Petr Pšenička ze Sence

Dovolte, abych na tomto místě poděkoval všem lektorům, kteří se rozdělili s posluchači o své zkušenosti a poznatky. Zvláštní poděkování náleží především vedoucí lektorce Jarmile Černíkové-Drobné a hlavním lektorům kursu Antonínu Baštovi, Rudolfu Felzmannovi, Lee Janečkové, Zdeňkovi Po-

Šívalovi a Boříkovi Procházkoví. Díky patří i dalším lektorům:

dr. Soně Hermochové, Milanu Holasovi, Petrovi Janišovi, Jaroslavu Kodešovi, Petrovi Kolínskému, bratrům Luxovým, Veronice Matějové, Zdenkovi Štěrbovi, Aleně Urbanové, Jiřímu Vondráčkovi a dr. Evě Vyskočilové.

Jedním z kroků na pomoc rozvoje dramatické výchovy a dětského divadla ve Stř. kraji, byla realizace dvouletého Kursu dramatické výchovy dětí. Kurs byl uskutečňován ve spolupráci s Kulturním domem hlavního města Prahy. Byl určen vedoucím dětských divadelních a loutkářských kolektivů a učitelům literárně dramatických oborů Lidových škol umění. Uskutečňoval se od října r. 1984 do července letošního roku formou 16-ti dvouapůldenních soustředění v Kralupech nad Vltavou, jednoho týdenního soustředění na národní přehlídce v Kaplici v r. 1985 a jednoho týdenního soustředění v závěru Kursu v Žacléři - Prkenném Dole. Kurs byl ukončen závěrečnými písemnými pracemi a pohovory a týdenním soustředěním, věnovaným režii a tvarování v dětském divadle.

36.

Obsahem kursu byla základní příprava vedoucích dětských divadelních a loutkářských kolektivů pro jejich práci v dětských souborech. Posluchači se seznámili s teorií dramatické výchovy, s dětskou literaturou; v praktické části výuky s hereckou, hlasovou, pohybovou, výtvarnou a hudební výchovou a jejich metodikou, s dramaturgickou prací v dětském divadelním souboru, s prací s předmětem a loutkou, se základy režie a tvarování v dětském div. souboru. Hlavní obsahovou náplní kursu bylo praktikum dramatické výchovy a jeho metodika.

Vedoucím lektorem Kursu byl Jaroslav Provazník, lektory Hana Budínská, Štěpán Filčík, Ljuba Fuchsová, Zdeňka Josková, Zdeňka Kratochvílová, Libuše Kurková, Antonín Navrátil, Eva Oplištilová, Soňa Pavelková, Věra Pernicová, Luděk Richter, Josefa Šimsová a Šárka Štemberková-Kratochvílová.

Všem lektorům je třeba poděkovat za jejich obětavou práci a nezištné předání jejich zkušeností a znalostí svěřeným posluchačům.

Letošního roku byly tedy úspěšně zakončeny dva dlouhodobé kursy,

náročné organizačně i finančně. Je nyní na jejich absolventech, aby nemalé úsilí a prostředky vynaložené na uskutečnění tak rozsáhlých vzdělávacích projektů, byly proměněny v kvalitní práci v divadelních kolektivech a přinesly tak zpětně zúročený výtěžek v podobě vyšší úrovně činnosti amatérských divadelních souborů a dětských divadelních kolektivů. Zkušenost z realizace podobných vzdělávacích projektů v minulosti ukázala, že investované úsilí a prostředky jsou vkladem, který se vyplácí. Je však třeba, aby kulturně výchovná zařízení v místech, zřizovatelské organizace i kolektivy souborů, v jejichž okruhu absolventi pracují, byly tomuto zúročení nápomocny, aby daly absolventům příležitost uplatnit získané poznatky a umožnily je rozvíjet v praktické činnosti.

Tolik k uskutečněným vzdělávacím akcím.

Kdo v minulé sezóně reprezentoval Stř.kraj na národních přehlídkách:

- na loňském JH divadlo AHA z Lysé n.L. s hrou Mirosl.Pokorného a Petra Moravce - Tragedy je masopustu či-li Poslechněte, lidé!

38.

- na nár.přehlídce ves. a zem.DS ve Vysokém n.Jiz. div. soubor JZD Spojeného klubu pracujících z Bystřice u Benešova s inscenací hry Oldřicha Daňka Zdaleka ne tak ošklivá, jak se původně zdálo
- na nár. přehlídce rus. a sovět. div. her ve Svitavách zastupovalo Stř.kraj divadlo Anfas^{MĚKS} Černošice s hrou napsanou manželi Zajícovými na motivy a ozvěny románu Michaila Šolochova Tichý Don, nazvanou Štvanec na hlavní třídě světa
- na Šrámkově Písku reprezentovalo kraj slánské Dividýlko s hrou Jiřího Šímy Hostina kanihalů
- a konečně na Kaplickém divadelním létě Pionýrský div. kroužek při DS Tyl OB v Bakově n.Jiz. s inscenací Andersenovy pohádky Císařovy nové šaty

Ne všem souborů se dařilo na národních přehlídkách stejnou měrou. Nebude patrně sporu o tom, že loňský debut souboru z Lysé n.L. na JH, představení bystřického souboru ve Vysokém i inscenace slánského Dividýlka na letošním Šrámkově Písku náležely k tomu nejlepšimu, co bylo na těchto

národních přehlídkách uvedeno. Poněkud diskusnější povahy byl patrně příspěvek černošického Anfasu pro svitavskou přehlídku. Nejproblematičtější konfrontaci pak podstoupil bakovský soubor na Kaplickém divadelním létě, což má souvislost s tím, co zde bylo na adresu středočeského dětského divadla již řečeno. Nelze nepřipojit zmínku o účasti ^{středočeských} souborů na některých dalších přehlídkách konaných v jednotlivých krajích a majících širší působnost. Zde slavily úspěchy především Nové divadlo z Mělníka se svou inscenací Dvou mužů v šachu, soubor z Lysé n.L. se svou Tragedií masopustu, Vizita z Břežan s hrou Výhra čili Výhra, bystrický soubor s „Ošklivkou“ a řada dalších souborů.

Všem těmto souborům patří co nejsrdečnější blahopřání a díky za vzorovou reprezentací svého kraje.

Několik slov k ediční činnosti SKKS. Žel, ani dnes nemohu konstatovat, že v průběhu období, které je předmětem našeho zájmu, vyšel nějaký titul. Nicméně, rozpracovanost na tomto úseku je v takové fázi, že mohu hovořit

40.

o konkrétní brzké optimistické budoucnosti.

Byly totiž odevzdány rukopisy dvou schválených edičních titulů a třetí je před odevzdáním:

- první pro publikaci, která je věnována základům divadelního pojmosloví.

Tato práce autora Zdenka Pošívala vychází z knihy Otakara Zicha Estetika dramatického umění.

- druhý na dramaturgickou příručku, věnovanou české dramtice - činohře, ob-

sahující na 200 stručných charakteristik divadelních her a odkazů na cca 300 dalších titulů kvalitních dramatických textů, realizovatelných v amatérských podmínkách. Autorkou je Jarmila Černíková-Drobná.

Vydání těchto dvou titulů je nyní již jen otázkou výroby.

V současné době je před odevzdáním rukopisu Petr Kolínský, který se ujal napsání publikace, pojednávající o využití nejrozličnějších materiálů na jevišti.

Vedle těchto již zabezpečených titulů byly uplatněny v dubnu t.r.

tyto další návrhy:

- první na publikaci dr. Jana Henděla nazvanou Lidové divadlo Enrigua Buenaventury, jejímž těžištěm bude objasnění metody kolektivní divadelní tvorby autorského charakteru
 - druhý na publikaci, jejíž pracovní název zní Zlatý fond dramatiky pro děti. Publikace by měla být prvním dílem, na nějž naváží díly další. Měl by obsahovat metodický úvod k dramaturgii divadla určeného dětskému publiku, kartotéku vybraných-doporučených her a tři texty her z klasického odkazu této dramatiky, které jinak nejsou běžně dostupné. Publikace bude jednou z ediční řady nazvané "Divadlo pro děti", na které se podílí další KKS. Autorkou bude Zdenka Josková a spoluautorky Jarmila Černíková-Drobná a Alena Urbanová.
-

Ještě několik slov k profesionální pomoci poskytované SKKS tzv. krajsky sledovaným souborům, jejichž počet a složení bývají v jednotlivých letech proměnlivé. V letošním roce náleží ke krajsky sled. souborům těchto 19:

42.

- divadlo AHA!. Lysá n.L.	- Bystřice u Ben.
- Jiří Poděbrady	- K.J. Erben Žebrák
± Tyl Mnichovo Hradiště	- Libice n.C. Vojan Libice n.C.
- Div. mladých Vys. Libeň	- Dolní Kralovice
Anfas Černošice	- Dividýlko Slaný
- Nové div. Mělník	
- Kolár Ml. Boleslav	Z dětských divadelních souborů:
± Tyl Rakovník	- Bakov n. Jiz.
- Tyl Říčany	- Větrník z Brandýsa n.L.
- Tyl Čelákovice	- Dětská scéna Slaný.
- Scéna Kralupy n. Vlt.	

Pokud jde o profesionální pomoc, i nadále trvá to, co jsem zde pravil před rokem, tj. že na rozdíl od převažujícího způsobu v letech nedávných kdy byly zajišťovány běžně kompletní režie, scénografická řešení apod., bez toho, aby byl spolu vychováván amatérský režisér, je v současné době snahou

zajišťovat pomoc formou metodického vedení, konzultací profesionála s amatérským režisérem, přičemž nejsou nikterak omezeny další možné a užívané formy pomoci v otázkách dramaturgického výběru, úprav textů a všech dalších, dosud běžných forem.

Platí nadále i to, že nechceme rigorózně trvat na tom, že je možná pro všechny stejně jen taková a taková forma pomoci a ne jiná. Tedy např. jen forma onoho metodického vedení a ne např. zabezpečení kompletní režie. I nadále budeme muset individuálně posoudit, která z možností je nejefektivnější v tom kterém případě a pokud to prostředky dovolí, také tuto možnost realizovat. Stále přitom platí, že pomoc bude přednostně poskytována těm souborům, které se orientují na pokrokovou a objevnou dramaturgii.

V průběhu minulé div. sezóny jsme dostupné prostředky pro tento účel účelně realizovali v souboru v Kralupech n.Vlt. při scénografickém řešení připravované inscenace Večera Tříkrálového, kde se profesionálním spolupracovníkem stal Petr Kolínský, dále v Mladé Boleslavi při studiu hry Ifige-

44.

nie v Aulidě a Nebožtík Nasredin, v Lysé n.L. při studiu nové inscenace Sen - jak v Ml.Boleslavi, tak v Lysé n.L. šlo o spolupráci choreografky L.Janečkové.

Podstatná část profesionální pomoci byla však zabezpečována u řady krajsky sledovaných souborů Jarmilou Černíkovou-Drobnou formou metodického vedení režisérů; v jednom případě Petrem Janišem. Svým dílem a nejrůznějšími formami se na profesionální pomoci podíleli i někteří další profesionální spolupracovníci SKKS.

Vyčerpá jsem tu část své informace, která se vztahuje k minulému dění, které bylo nad obyčej bohaté a ve svých výsledcích mimořádně úspěšné.

Přistupme nyní k informaci o tom, co plánujeme pro další divadelní sezónu, o tom, co stojí před námi.

Nejbližší akcí divadelní sezóny 1986/87 bude poděbradský FEMAD, jenž vstoupil do povědomí divadelníků jako tribuna inspirace, hledání, myšlenkové závažnosti a umělecké kvality. Uvedené atributy spolu s akcentem

na slůvku "mladého", jež je obsaženo v názvu festivalu, se staly vodítkem pro skladbu programu jeho XIV. ročníku. Dramaturgická skladba letošního FEMAD je po minulých zdařilých ročnících nad očekávání opět příslibem nemalé podnětnosti této divadelní akce pro další rozvoj amatérského divadla.

V Poděbradském divadle Na kovárně a dalších místech v Poděbradech a Libici n.C. zhlédnou návštěvníci největší počet souborů a inscenací, jaký kdy byl v historii festivalu zaznamenán. Vystoupí zde 14 souborů s 16 inscenacemi v 18 představeních. 14.ročník FEMADu se uskuteční ve dnech 11.-14. a 18.-21. září 1986. Program festivalu spolu s pozváním a přihláškami obdrželi mnozí z vás poštou, ostatní si jej mohli či ještě mohou vyzvednout u presence. K dnešnímu dni nedošlo k žádné změně v navrženém programu. Vážní zájemci o účast na festivalu nechť neopomenou, že termín uzávěrky přihlášek je 12.srpna. Přihlášky mi mohou předat osobně i zde na Hronově.

46.

Předem se již omlouváme všem těm, jejichž přihlášky nebudou moci být z kapacitních důvodů akceptovány. Femad letos, stejně tak jako minulý rok, bude moci přijmout 100 seminaristů. Bude-li se opakovat loňská skutečnost v počtu doručených přihlášek, nezbyde, než že bezmála 2/3 zájemců nebudou ^uspojeni. Nemá-li však Femad ztratit svůj pracovní charakter a typickou tvářnost, nelze jej v současných podmínkách rozšiřovat.

V pořadí druhou divadelní akcí v nastávající sezóně bude Erenův Žebrák krajská přehlídka divadelní klasiky. Uskuteční se v druhé polovině října s tímto programem: /Program EŽ, podobně jako Femad, bylo či ještě je možné získat u presence/.

- ve čtvrtek 16. zahájí domácí soubor hudební komedií Richarda Pogody a Pavla Dostála Výtečníci
- 17. uvede hostující soubor z České Lípy své nastudování Shakespearovy komedie Jak se vám líbí
- 18. vystoupí v představeních pro děti Nové Divadlo z Mělníka s pohádkou Boženy Fixové - Drak pro princeznu

- večer téhož dne se publiku v Žebráku představí soubor z Hronova se svou inscenací Jiráskova Otce
- závěr první části bude náležet 19. Aha divadlu z Lysé n.L. a jeho nové inscenaci Shakespearova Snu noci Svatojánské
- 23. vystoupí Dividýlko ze Slaného s hrou Jiřího Šímy Hostina kanibalů
- 24. uvede mladoboleslavský Kolár své nastudování hry Jos. Kainara Nebožtík Nasredin
- 25. se na prkna krajských přehlídek po tříleté odmlce navrátí Divadlo mladých z Vysoké Libně s inscenací Štroupežnického Našich furiantů
- 26. přehlídku zakončí mnichovohradištský Tyl s Gogolovým Revizorem

Na dny 29.10.-2.11. t.r. je plánována Krajská soutěžní přehlídka divadelních her pro děti. Bude-li toho zapotřebí, bude se konat i ve dnech 8. a 9. listopadu. Přehlídka se uskuteční v Tylově divadle v Rakovníku a bude na ní uskutečněn výběr pro nár. přehlídku v Ostravě. Okresy, v nichž se konají okresní přehlídky mají možnost nominovat jeden nejlepší soubor

48.

a další bez omezení doporučit. V okresech, kde nelze soubory nominovat na základě výsledků okresních přehlídek, doporučí OKS jednu, nejvýše dvě inscenace k výběru. Termín uzávěrky doručení přihlášek je 1. září 1986. Bližší informace a přihlášky jsou k dispozici na jednotlivých OKS.

Dobrá zkušenost z ^{uskutečnění} Krajské dílny dětského divadla, která se konala poprvé loňského listopadu v Mnichově Hradišti, nás přivedla k rozhodnutí uskutečňovat dílnu pravidelně. Letos se bude konat opět v Mnichově Hradišti ve dnech 14.-16. listopadu.

Počítáme se zachováním struktury jejího programu, tak, jak byl realizován v minulém roce. V programu dílny bude opět věnován největší prostor předvedení inscenací dětských divadelních kolektivů, ale i ukázek metodiky práce s dětským kolektivem a ukázek výsledků práce na inscenacích v různém stupni jejich rozpracovanosti. Uvedené ukázky a inscenace budou materiálem pro diskuse o metodách práce a inscenačních postupech dětských divadelních kolektivů. Důležitou součástí dílny bude opět tematicky

zeměřený seminář.

Ve fázi přípravy dílny, ve které se nyní nalézáme, žádáme příslušné metodiky okres.kult. středisek a souběžně vedoucí dětských divadelních kolektivů, aby doporučili, respektive navrhli k účasti v dílně dětské divadelní kolektivy, které by mohly být přínosem v programu dílny.

Termín uzávěrky doručení návrhů je 10. září 1986. Podrobnější propozice a tiskopisy návrhových listů jsou opět k dispozici na jednotlivých OKS.

Největší divadelní akcí příští sezóny bude opět Krajská přehlídka vyspělých amatérských divadelních souborů Středočeského kraje. Uskuteční se v tradičních místech. Její první část v Rakovníku ve dnech 5.-8. a 12.-15.března 1987, druhá část v Nymburce ve dnech 19.-22. a 26.-29.března.

Propozice a přihlášky do krajské soutěže budou včas distribuovány na OKS. Soutěžní části přehlídky se mohou zúčastnit soubory ze Stř.kraje s inscenacemi určenými dospělému publiku či dospívající mládeži. Přehlídka bude mít opět otevřený charakter, bez omezení druhu a žánru, nevýjímaje

loutkové divadlo, pantomimu. 50.

Soutěže se mohou zúčastnit toliko soubory doporučené okresním kultur. střediskem příslušného ONV na základě přihlášky stvrzené razítkem a podpisem ředitele OKS. Nejzazší termín doručení přihlášek na SKKS je 20.

leden 1987. Přihlášené soubory a jejich inscenace budou pojaty do výběru, který zabezpečuje SKKS. To také provede konečný výběr nej kvalitnějších inscenací a stanoví dramaturgickou skladbu přehlídky.

Do tohoto termínu musí být zároveň umožněno členům krajské poroty zhlédnutí představení a ukončen výběr účastníků přehlídky. Vyzývám proto opakovaně všechny soubory a pracovníky OKS, aby nás informovali průběžně a vždy s dostatečným předstihem o premiérách, respektive reprisách svých inscenací. Výběr účastníků přehlídky tak lze rozložit prakticky na celý rok a nemusí pak docházet k situacím, kdy jsou soubory nuceny realizovat představení pouze pro členy poroty a to ještě obyčejně v poslední dny před uzávěrkou soutěže.

V letošním roce byly vydány nové statuty krajských přehlídek. Byla jimi upravena i otázka účasti souborů, /v případě přehlídky venkovských souborů

přítom dosti radikálně. S tím souvisí i jedno nové ustanovení pokud jde o přehlídku vyspělých DS: přehlídky se nemůže zúčastnit soubor, který byl vybrán k účasti, nebo se zúčastnil krajské soutěže venkovských DS Stř. kraje a je přítom z místa, které má statut města. To je v podstatě jediné omezení. Jinak platí pro výběr jediné kritérium, a to je kvalita inscenací. Není omezen ani počet návrhů z jednotlivých okresů. Přehlídka bude v roce 1987 postupovou pro nár. přehlídky v Hronově a ve Svitavách.

Další akcí, která bude bezprostředně následovat, je Krajská soutěžní přehlídka venkovských divadelních souborů. Pro přehlídku venkovských souborů platí stejné zásady výběru i termín uzávěrky přihlášek jako u přehlídky vyspělých souborů. Odlišnosti se týkají pouze účasti souborů, v níž, jak jsem již předeslal, nastávají ^{od příští přehlídky} některé zásadní změny. Dovolte proto, abych citoval nejdůležitější ustanovení statutu přehlídky, která účast souborů upravují:

0 dst. Soutěžní části přehlídky se mohou zúčastnit amat. divadelní soubory do-

52.
spělých či mládeže, jejichž zřizovatelé mají sídla ve St. kraji v místech, která mají charakter venkovského sídla. Venkovským sídlem je v rámci statutu přehlídky myšlena obec, která nemá statut města či malé město do 10. tis. obyvatel.

Soutěžní části přehlídky se mohou ^{zúčastnit} bez ohledu na místo, v kterém má sídlo zřizovatel, divadelní soubory, jejichž zřizovateli jsou JZD či orgány

0 dst. Svazu družstevních rolníků.

2. Soutěžní části přehlídky se oproti uvedenému ustanovení v odstavci prvním tohoto článku nemohou zúčastnit tzv. krajsky sledované soubory, jejichž zřizovatelé mají sídla v místech, která mají statut města.

V dal. ustanovení se praví: SKKS je povinno dodržovat při stanovení dramaturgické skladby přehlídky zásadu přednosti zařazení souborů, jejichž zřizovatelé mají sídla v místech, která nemají statut města či jejichž zřizovateli jsou JZD, případně orgány Svazu družst. rolníků, před soubory z malých měst s počtem obyvatel do 10 tisíc. Spolu s tím zásadu přednosti

soutěžní přehlídky vyspělých amatérských divadelních souborů před soubory, které do ní vybrány byly.

Při uplatňování těchto zásad nelze odhlížet od kvality inscenací, která je prvořadým kritériem výběru, která musí být vždy souměřitelná s nejlepšími dosahovanými výsledky práce, jež jsou rozvojovým měřítkem pro zařazení inscenací na krajskou soutěžní přehlídku venkovských divadelních souborů.

Krajská přehlídka venkovských DS se uskuteční v tradičních místech. Její první část v Libici n.C. ve dnech 2.-5.dubna 1987 a její druhá část ve Žlebech ve dnech 9.-12.dubna.

Jaké budou během následného období organizovány vzdělávací akce:

Nastala doba, kdy až na výjimky, máme na jedné straně v okresech řadu poučených amatérských režisérů, na straně druhé pak většinu metodiků bez odpovídající odborné přípravy. Tato situace nás vede k tomu, abychom v nutné přestávce ve vzdělávání režisérů, herců, ved. dětských kolektivů,

přistoupili k vzdělávání metodiků, aby byli co nejlépe vybaveni pro své působení v okresech a místech. Ostatně, je ověřenou skutečností, že v okresech, kde působí fundovaní metodici, bývají zaznamenávány také nejlepší výsledky v práci divadelních souborů. Z těchto důvodů je připravován roční kurs pro odborné pracovníky na úseku amatérského divadla a dramatické výchovy dětí, určený především metodikům OKS - zde předpokládáme 100 %-ní účast - a doplněný o zájemce z řad odborných pracovníků místních kulturně výchovných zařízení, v jejichž péči je oblast amatérského divadla.

Kurs bude organizován při všech krajských přehlídkách formou dvouapůldenních soustředění. Jeho hlavním obsahem bude výuka dramaturgie a kritického hodnocení inscenací, doplněná výukou dějin divadla, základů režie, scénografie, dramatické výchovy apod. Organickou součástí výuky budou některé základní otázky teorie kultury, teorie kulturně výchovné činnosti a kulturní politiky se zřetelem k práci metodiků v okresech a místech.

Kurs nebude suplovat školení ÚKVČ, které je organizováno v 2.pololetí

22.

roku 1986. Počítáme se zahájením kursu v březnu 1987 a ^{jeho} ukončení v březnu následného roku.

Vedle této dlouhodobé vzdělávací akce počítáme s uskutečněním tematického dvouapůldenního semináře pro zkušené amatérské režiséry a absolventy dlouhodobých kursů v divadelních oborech. Měl by být prvním z řady seminářů nadstavbového charakteru, umožňujícím poučeným divadelníkům získat další nové poznatky a vědomosti, potřebné pro jejich práci v souborech. Bude se jednat o takové tematické okruhy, které lze stručně označit hesly: dramaturgie, současné světové divadlo, psychologie a pedagogika v divadelním souboru. První z těchto seminářů by se měl uskutečnit v rámci krajské přehlídky vyspělých divadelních souborů.

Za svébytnou vzdělávací akci lze považovat i jakousi volnou nástavbu Kursu divadelní režie, spočívající v metodickém vedení a konzultacích lektorů s absolventy kursu, kteří ve svých souborech budou jako režiséři pracovat na přípravě a realizaci inscenací. Tento typ vzdělávací akce by měl

56.

být realizován po dvě divadelní sezóny po ukončení kursu, tj. v divadelní sezóně 1986/87 a 1987/88.

Se stejným typem vzdělávání je v následných dvou divadelních sezónách počítáno i pro absolventy Kursu dramatické výchovy dětí, kteří působí ve Středočeském kraji.

Tolik k plánovaným vzdělávacím akcím.

Dovolte, abych vás ještě informoval o přerozdělení slovesných oborů mezi metodiky SKKS.

Od července t.r.

- obor divadlo s výjimkou loutkového divadla hraného dospělými, tj. včetně tzv. MJF, dětského divadla a dramatické výchovy, byl svěřen mé péči
- obory recitace, literární tvorba a agitační skupiny má na starosti s. Eva Žáčková
- obor loutkové divadlo má na starosti po odchodu Jiřiny Rmoutilové do důchodu náš nový pracovník s. Jiří Kahoun

A ještě několik termínů pro vaši informaci, které se dotýkají již divadelní sezóny 1987/88:

- FEMAD se v r.1987 uskuteční v termínech 10.-13. a 17.-20. září
- Erbenův Žebrák, tentokrát jako nár. přehlídka souborů s více jak stoletou tradicí, se uskuteční v r.1987 v termínech 8.-11. a 15.-18. října
- Krajská nesoutěžní přehlídka her pro děti v Rakovníku se v r.1987 uskuteční ve dnech 30.října - 1.listopadu a 6.-8.listopadu
- Krajská dílna dětského divadla v Mn.Hradišti se v příštím roce uskuteční ve dnech 20.-22.listopadu
- Výběr pro národní přehlídku dětských div. a loutkářských souborů v Kaplici se uskuteční v průběhu měs. března 1987 formou zhlédnutí představení odbornou porotou v místech působení souborů

Zcela úmyslně jsem nehovořil blíže k dramaturgii souborů z pohledu celého kraje, neboť o tom má připravenou informaci Jarmila Černíková-Drobná.

58.

Rovněž jsem nehovořil o práci Krajského poradního sboru pro divadlo, neboť o ní bude referovat jeho místopředseda Jar.Kodeš.

Závěrem, dříve než jim předám slovo, mi dovolu, abych za vykonanou práci na pomoc amatérskému divadlu v minulém období poděkoval všem profesionálním spolupracovníkům, jejichž jména zde byla vyslovena, ale i těm, jejichž jméno v mé řeči nezaznělo a kteří, ať již ve spolupráci se SKKS či přímo se soubory a jejich zřizovateli, byli skutečně nápomocní rozvoji amatérského divadla. Mezi těmi, které jsem dosud nejmenoval jsou to zvláště Josef Kettner, Radan Rusev, Jiří Hromada, Vlasta Krautmannová, Josef Palla, Vladimír Vosecký a Saša Pernica.

Dovolte, abych zcela samostatně a zvlášť srdečně poděkoval za neúnavnou, rozsahem téměř nepředstavitelnou a nevyčíslitelnou a tak v podstatě nehonorovanou práci Jarmile Černíkové-Drobné. Mé samostatné poděkování za obětavou práci náleží i předsedovi KPS Jaroslavovi Šindelářovi a i všem členům poradního sboru, kteří jsou bez nadsázky nepostradatelnými

pomocníky při řešení všeho zásadního, co se dotýká oblasti amatérského divadla v našem kraji.

Vůbec největší díky náleží však všem divadelním souborům, jejich zřizovatelům a vedoucím osobnostem za jejich poctivou a kvalitní práci v minulé divadelní sezóně. Zcela zvláštní poděkování náleží těm souborům, které tvoří neodmyslitelné organizační zázemí přehlídek amatérského divadla ve Středočeském kraji.

Poděkování patří i těm OKS a jejich metodikům, věnujícím oblasti amatérského divadla a dramatické výchovy dětí systematickou a kvalifikovanou péčí. Především se to týká OKS Mělník, Mladá Boleslav, Nymburk a Praha-západ.

Přeji souborům, které budou reprezentovat náš kraj na nár.přehlídkách ve Vysokém a ve Svitavách, aby zde úspěšně obstály. Zvlášť aktuální je mé přání, aby se na letošním JH dařilo souboru z Ml.Boleslavi, a to tím spíše,

60.

že v hodině takřikajíc dvanácté byl nucen z důvodu nemoci přistoupit k přepsání jedné z hlavních rolí. Boleslaváci, nechť je příští pátek vaším šťastným dnem!

Přeji všem do další divadelní sezóny dobré zdraví a stále více tvůrčích sil, radosti a uznání za dobře vykonanou práci.